

Στὴ στιγμὴ τοῦ οἱ νέοι Ἕλληνες μὲ τὶς φτεροῦγες δύο νικῶν προχωροῦμεν ἀγέρωχα πρὸς τὸ μέλλον, οἱ στίχοι τοῦ Σικελιανοῦ εἶναι τὸ φυσικώτερο τραγούδι μας. Στὴ γραμματολογικὴ μας ἱστορία ἔχουν ἀνάλογο τὸν ὕμνο τοῦ Σολωμοῦ. Ἐγεννήθηκεν ἐκεῖνος μαζί μὲ τὰ ἔργα τῶν ἡρώων τοῦ 21. Γεννιοῦνται καὶ τοῦ Σικελιανοῦ οἱ στίχοι ἀπὸ τὰ πολεμικὰ ἔργα τοῦ σήμερον τῆς φυλῆς.

Ἄλλ' οὔτε ὁ «Ἀλαφροῖσκιωτος», οὔτε οἱ «Ραφφιδίες τοῦ Ἴονίου», οὔτε τὰ πολεμικὰ τραγοῦδια ἀποτελοῦν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον περιμένομε ἀπ' τὸν Ἄγγελο Σικελιανό. Μία ποιήσι σαφῆς συνθέσεως, ἡρεμῆς ἀπλότητος, γυμνῆ, εὐγενῆ, ἀδιακόσμητη. Καὶ τὴν ποιήσιν αὐτὴ περιμένει ὁ ἴδιος ὁ ποιητὴς ἀπὸ τὸν ἑαυτοῦ του.

Κοντολογίς: Ὁ Ἄγγελος Σικελιανὸς εἶναι ἡ μεγαλύτερα λυρική φαινογονμία τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἐν τούτοις ἔχει ἓνα Γρυπάρη. Τὸ ἔργο του—τὸ ἕως τώρα συντελεσμένο μᾶς ἐπιτρέπει νὰ τὰ ἰσχυρισθῶμε. Ἀλλὰ τὸ ἔργον αὐτὸ εἶναι μηδέν, ἐμπρὸς εἰς ἐκεῖνο ποῦ ὀνειρεύεται ὁ ποιητὴς, πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐδημιούργησεν ἐν μέρει ἴσως, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον δὲν παρουσιάσθηκεν ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια τοῦ διανοητικοῦ—;—κόσμου τῆς Νέας Ἑλλάδος.

Ὁ Σικελιανὸς γράφει ἤδη τὴ «Σκιὰ τοῦ Ἀχιλλέως», σχεδιάζει τὸν «Πλήθωνα». Μελετᾷ τὴ Βυζαντινὴν Ἑλλάδα. Γίνεται ψυχικώτερος. Ζητεῖ ἀντικειμενικώτερον ἐκδήλωσι. Ἡ σοφία ἐνίκησε τὴν ἔμορφιά του. Ἄλλ' ὅμως τόσον ἡ ἔμορφιά του, ὅσο καὶ ἡ σοφία του ἐπιβάλλονται στὴν ἀγάπη μας.

Ὁ ἀγέρας ἐγέμισεν ἀπὸ τὴ ρητορικὴ θορυβώδη φλυαρία τῶν μαθητῶν τοῦ κ. Παλαμᾶ. Καὶ ὁ ποιητὴς τῶν «Πατρίδων», καὶ ὁ ποιητὴς τοῦ «Τάφου» ἀνέπτυξε πλέον σὲ βαθμὸν ἀπίστευτο τὰ ἐλαττώματά του—τόσο ποῦ νὰ κρύβουν τὴν ὁμολογημένην ἀρετὴ του. Ἄλλ' ἐντείνετε τὴν ἀκοή σας:

Καὶ καθαρότερο, ρυθμικώτερο, γαληνώτερο νάκούσετε. Εἶναι οἱ στίχοι τοῦ Σικελιανοῦ—προδρομὸν τοῦ ἑαυτοῦ του.

ΛΕΥΚΩΣ, ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1913

ΑΡΙΣΤΟΣ ΚΑΜΠΑΝΗΣ

Δ Ε Η Σ Η

Πνεῦμα τοῦ πόνου, ποῦ οἱ θλιμμένοι ἀγῶνες
Σὲ ὑψώσανε στῶν αἰῶνων τοὺς αἰῶνες,
Κ' εὐδόκησες ν' ἀστράφουνε οἱ κορῶνες
Τῶν ἀδυνάτων, ἄστρα·

Πνεῦμα πανάγαθο, ἀπὸ τῆς ἀβύσσου
Τοῦ Λίκαιου ποῦ χαράζει ἡ δύναμή σου
Κι' ὡς τρικυμιὰ ἀνοιξιὰτικη ἡ ὀρμὴ σου,
Βροντᾷε στὰ κάστρα·

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ

Κύριε, ποῦ ἐφύσηξες στοῦ ὄχτροῦ τὰ μάτια
 Ἐφτόνι, νὰ χαθῆ στὰ μονοπάτια
 Τῆς δικαιοσύνης σου καὶ τὰ παλάτια
 Τοῦρίξες κάτου·

Κ' εἶδες ἢ γῆ τὴ Δόξα ν' ἀναδίνη,
 Τοῦ ἀγῶνα σου ἱερὴ καὶ τὴ γαλήνη
 Μᾶς χάριτες, ἢ ἀγνὴ θεωριὰ ποῦ χύνει
 Τοῦ ἄγιου θανάτου·

Ἄκου, τοὺς λαούς, ποῦ βοᾶν σὰν τὰ μελίτσια
 Καὶ πνίγουνε στὸν Ὑμνο σου τὴ λύσσα
 Τοῦ ὄχτροῦ κ' εἶν' ἢ δεησὲς τοὺς κυπαρίσσια
 Στὴ θεία τους θλίψη·

Ἄκου πῶς βόγγουν· γιορτερὰ ἢ καμπάνες,
 Ἄκου πῶς χύνονται βαθιοὶ οἱ παιᾶνες·
 Ἄκου πῶς κλαῖν καὶ σ' εὐλογᾶνε ἢ μάννες
 Ἄκου ἅπ' τὰ ὕψη·

Ἄκου ἅπ' τὸν Ἄθω ἄκου ἅπ' τὸν Ὀλυμπο, ἄκου
 Ἄπὸ τὰ κορφοβούνια κ' ἅπ' τοῦ λάκκου
 Τὰ βύθη, ἅπὸ τὸ σκοῦσμα τοῦ κοράκου
 Ποῦ τρώει φορῖμι·

Ἄκου ἅπ' τὰ πέλαια, ποῦ βαθιὰ ἀνασαίνουν
 Τὰ νέα νησιά ποῦ ἅπ' τὸ σεισμό σου βγαίνουν
 Καὶ στὰ καρᾶβια σου τὴ Δόξα δένουν
 Πλώρα καὶ Πρύμη,

Ἄπὸ τὴ Σαμοθράκη σου ποῦ ἢ Νίκη
 Ρίχνει κραυγὴ καὶ ἀχὼ στὴ Σαλονίκη
 Κ' ἔχ' ἢ βοή της τὴν ἱερὴ σου φρίκη,
 Τοῦ Δίκαιου μάννα,

Ἄκου κ' εὐλόγα ὡς στάχνα γύραμε ὅλοι
 Στὸ μεγάλο, ἄξιαφρό σου δροσοβόλι·
 Καταίβια, Δίκαιε, σάλεψε σὴν Πόλη·
 Κάμε ν' ἀκούσουμε, ν' ἀκούσουμε ὅλοι
 Καὶ τῆς Ἁγιά-Σοφιάς σου τὴν καμπάνα !

“ΘΕΣΣΑΛΙΑ,”

I

Βροχή τοῦ Ὀλύμπου πνίγει τὴν κοιλάδα,
 Τὸ βουνό, ποῦ τὸ Δία ἔχει κορφὴ του·
 Φέγγ' ἢ ἄστραπή, σὰν καπνισμένη δάδα
 Μπροστά ἀπὸ τὴν ἀθάνατη μορφὴ του·
 Μὰ στῆς βουνοκορφῆς του τὴν πεδιάδα,
 Μόνος, τὸν Ἥλιο, ἂν χαίρεται λαυπάδα,
 Στὸν κεραινὸ ἀπολύνει τὴν κραυγὴ του·
 — «Κράτει σφιχτά, τὸν πόλεμό σου Ἑλλάδα!»

Καὶ ὡσὰ νὰ σβεῖ σὲ ἀπόμακρο ἀκρογιαλί
 Τὸ κῦμα θολωτὸ κ' ἡ ἀκμὴ του σώνει,
 Νὰ σπάει, σὰν τὰργυρόηχο τὸ κρουστάλλι,
 Ἡ βοῆ βαρῶνὰ πολὺκκλη, ξαπλώνει
 Καὶ σβνέται καὶ κυλάει καὶ δυναμώνει,
 Στὸν ἴδιο ἀχὸ διπλοχτυπάει τ' ἀμῶνι,
 Τέλος τὸ γέλιο τὸ ἄφθονο προβάλλει,
 Γέλιο τοῦ Δία, τὸ βροντερὸ κανόνι!

Καὶ στοῦ Πηνειοῦ τὰ ρέματα ἀπὸ πάνω,
 Καθὼς στ' ἀπόσκια τὰ κοιτῦφια λένε
 Τ' ἀνεβρυτὸ κελιάϊδισμα τὸ πλάνο,
 Στὶς λαγκαδιῆς σουρίζουνε τὰ βόλια
 Κι ἀκολουθᾶνε τὰ νερά ποῦ ρένε,
 Σὰν τὰ κοιτῦφια μὲς στ' ἀπόσκια λένε,
 Σὰν τὰ πουλιά στ' ἀπόβροχα περβόλια!

II

Στὴ λάμψη τὴν ἀπόβροχη, ὅταν γύρα
 Θὰ νὰ καπνίζῃ ὁ κάμπος κι ὅλη ἀκόμα
 Τ' ἄφθαρτα, ἢ γῆ θὰ δίνῃ, ἀκέρια μῦρα,
 Ξυπνάω στὸ νοῦ μου, τὴν Ὀλύμπια λύρα,
 Σὰ θὰ σιγάῃ τὸ στρογγυλὸ τὸ στόμα
 Τοῦ κανονιοῦ κι' ἀπ' τῶν Τεμπῶν τὴ θύρα
 Θὰ νὰ διαβῶ κι' ἀγνάντια ἀπὸ τὴ Μοῖρα
 Θ' ἀνασάνω τὸ ἐλεύτερο τὸ χῶμα.

Στὴ λάμψη τὴν ἀπόβροχη, ἅμα θᾶνα
 Τῶν παιδιῶν ποῦ ρημάζαν τὶς μανάδες,
 Λησμονημένο τὸ ἅγιο παραμῦθι
 Μέσα στῆς δόξας τὶς περιπλοκάδες,
 Καὶ θὰ φουσκώνῃ ἢ ἀνοιξῇ τὰ στήθη,
 Σὰν πέρδικα, στὶς νέες ἀναδεντροάδες
 Τῆς φυλῆς, μὲ τὴν ὄψη μου λουσμένη
 Στὴ φωτεινὴ τῶν ἀθανάτων λήθη.

Σὰ θάνατι ἡ μακρονή δουλεία σωμένη
 Τοῦ προβατάρη Ἐπόλλωνα τοῦ Φοίβου,
 Κι' ὀλόγυμνη ἡ ματιά μου, σηκωμένη,
 Θὰ ἰδῆ τὸ πνεῦμα τὸ λαμπρὸ τοῦ Ἐφήβου,
 Ποῦ θὰ κερνάη στοὺς Ὀλυμπίους, τὴ νιότη
 Τὴν αἰώνια, μὲ τὸν ἄμιαστο κρατῆρα,
 Σὰν τὴ νευρὴ τοῦ τόξου θὰ ταυῖσω
 Σὲ σημάδι λαμπρότατο τῆ λύρα,
 Μὲ τὴν ἀχὼ τοῦ θείου τοῦ γέλιου πρώτη,
 Σὰ θὰ σταθῶ τῶν κρύων Τεμπῶν τὴ θύρα!

Καὶ καθὼς βγαίνει ὁ ἥλιος κι' ἀγναντεύει
 Ἐπὶ ἀσταχυῶνε πέλαγο καὶ σ' ἄλλο
 Πέλαο σταχυῶνε πάει καὶ βασιλεύει
 Στὰ Τρίκκαλα—καὶ ὁ κάμπος, μ' ἓνα σάλο
 Τοῦ ἀνέμου τοῦ ἀνοιξιάτικου ἀναδεύει,
 Στὸ κυμάτωμα τὸ ἴδιο τὸ μεγάλο,
 Ἐκὶ ποῦ σβεῖ καὶ ἔκὶ ποῦ ζωντανεύει,
 Γιὰ μιᾶς φωτιᾶς τὸ ψῆλωμα θὰ βάλω!

III

Σιωπὴ τοῦ Πήλιου, φλογισμένη, ἀπ' ὅλη
 Τοῦ ἡλιοῦ ποῦ βασιλεύει τὴ λαμπρότη!
 Σὲ δειλινὸ πῶς σβύνει περιβόλι
 Τὸ βραδυνὸ κελιάδισμα, σὲ σκότη
 Ἀβέβαια καὶ στῶν θάμνων τὴ πυκνότη
 Βαραίνει πῶς σγουρὸ τὸ δροσοβόλι
 Κ' ἡ γῆ ἡ ὄγρη μυρίζει, καθὼς ὅλη
 Τραβιέται ἀπ' τὴν ἀγκάλη τοῦ Τοξότη·
 Σιωπὴ τοῦ Πήλιου φλογισμένη ἀπ' ὅλη
 Τοῦ ἥλιου, ποῦ πάει νὰ δύσῃ, τὴ λαμπρότη!

Σὰ φύγη ξάφνου ἀητὸς ποῦ τὸν τρομάξῃ,
 Ἐν ὀρθολήσῃ ὡς στὴ σπηλιά του βράχος,
 Τὸ φτέρισμά του ὡς κύμα σὰν ἀράξῃ,
 Ὅμοιο τὸ πρῶτο τὸ ἄκουσμα, ἀπ' τὸ τάχος,
 Ἐβούίξε, καθὼς ποῦ ἄπλωσα τὰ χέρια
 Νὰ τὸ δεχθῶ στὰ στήθη μου μονάχος!

Δὲ μοῦ ἔκραξε τὴ νιότη τοῦ Ἀχιλλέα,
 Μὴδὲ τὸ φτερωμένο του ποδάρι,
 Σὰν τὰ κρεμιάμενα νερά, τὰ ὄραϊα
 Πάντα βογγᾶνε κι' ἀπ' τὴν πλοῦσια χίρη
 Γεμάτα, σὰν τοῦ ἀλόγου τὸ καμάρι,
 Ἐάφνου προβαίνουν, αἰώνια, πάντα νέα
 Κι' ὡς τᾶτια τὰ εὔκαιρα ἀπὸ καβαλάρη

Καὶ φεύγουν καὶ ποθοῦν τὸν ἀντρειωμένο
Ποῦ γιὰ νὰ τὰ χαρῆ θὰ νὰ τὰ πάρη !

Πήλιο, θάρσῳ νὰ πνίξω στὰ νερά σου,
Καθ' ἄλλη βοή, ἀπ' τὴ βοή ὅπου κάνει
Στὰ σπλάχνα μου, ἡ χαρούμενη καρδιά μου,
Γιὰ τὸ ἄκουσμα τῆς Νίκης, ὅπου φτάνει
Κι' ἀχολογᾷ ἡ φωνὴ τῆς στὰ πλερά σου,
Θαρτῶ νὰ πῶ τὴ δρόσο σου τὴν αἰώνια,
Θὰ ξεδιψάσῃ ἡ δίψα μου στ' ἀηδόνια,
Ποῦ θρέφουν τὰ λαγκάδια τὰ Ἰσκιερά σου,
Μὰ πρὶν ἀναίβω τοῦ Ὀλυμποῦ τὰ χιόνια
Καὶ πρὶν τὰ Τέμπη σιωπηλὸς περάσω,
Τὴν ξαφνικὴ ἠσυχία θὰ λογαριάσω,
Μὲς στὴν καρδιά μου, ἀπ' τὰ στερνὰ τὰ χρόνια !

IV

Σὲ λόφους, ποῦ ροδίζει τὸ ἀσφοδεῖλι
Θὰ νὰ πλανιέται ὁ πελαργός, ποῦ τὰ ἴδια
Χέρια τοῦ ὄχτροῦ, τοῦ ἀπλώσαν μὲ φίλια,
Τὸ εἰρηνικὸ πουλί, ποῦ αὐγὴ καὶ δεῖλι
Ἄργοπατάει στοὺς κάμπους καὶ τὰ φρέδια
Ψάχνει καὶ στῶν σπιτιῶν τ' ἀποκαΐδια
Χτίζει φωλιά, γαλήνια Θεσσαλία !

Τοῦ ἀλόγου κ' ἡ γενιά θὰ ξαναπάρη,
Ποῦ ἀπὸ τὰ χέρια ἐβῆκε τοῦ Φειδία,
Σφιχτὴ καὶ ὀρηκτικὴ, μὲ τὸ καμάρι
Τοῦ ἀπάρθενου, τοῦ ἐφήβου καβαλάρη,
Στοὺς δρόμους τοῦ Ἥλιου, μὲ μπροστά τὸ στήθος,
Ἄψις κ' ἐναντιωμένη, ὅπως ὁ μῦθος
Καὶ ἡ γῆ σου, τὴν ἐπλάσαν, Θεσσαλία !

ᾠ Θεσσαλία, κι' ἀνόργωτη εἰς' ἀκόμα !
Καὶ τὰ καματερά σου μονκаниώνται
ᾠργώνοντας ἄδρὰ τὸ πλούσιο χῶμα,
Ποῦ μέσα του ἀθησαύριστα κοιμῶνται
Τὰ τρίσβαθα ἀγαθὰ καὶ τὸ καθένα
Ἀποσταμένο ὡς καταγίς πλαγιάσῃ,
Στὴ δειλινὴ ἀπλωσιά σου, ἀναπαμένα,
Σὰ θησαυροῦ εἶναι φύλακες σὲ πλάσῃ,
Ποῦ εἶν' ὅλα λιθωμένα, μαγεμένα !

ᾠ Θεσσαλία ! Ἡ μυστικὴ ἀρετὴ σου,
Ἀκόμα εἶν' ἀγγιχτὴ ἀπ' ἀνθρώπου χέρι
Λάμπει στὸ νοῦ μου, ὡς τοῦ βραδουῦ τὸ ἀστέρι

Ἡ νιότη σου ἢ ἄδρῃ καὶ ἢ δύναμί σου·
 Ὡς τώρα, ὄκνοι καὶ οἱ ἄνθρωποι στή γῆ σου·
 Πλούσιο, Θεά, τῶν δούλων σου τὸ ἀσκέρι!
 Μὰ ἐγώ, πῶχῳ ἀνασάνει στήν κορφή σου,
 Τὸ παντοδύναμό σου καλοκαίρι
 Κ' ἔπια, ὦ, πῶς ἔπια, ἀπὸ τὴν ἡδονή σου,
 Ποῦ δίπλα στοὺς Ὀλύμπιους, μ' ἔχει φέρει,

Βλέπω γιὰ σέ, πιὸ ταιριαστὸ τὸ ἀτσάλι,
 Τῆ μηχανή, ποῦ ἀλάθευτη δουλεύει,
 Τὸ ρυθμικὸν ἄχόν, ὅποῦ θεριεύει
 Τὰ πλήθη καὶ τὰ ὑψώνει, μὲ τὴν πάλη,
 Τῶν νερῶν σου τὴ δύναμη ζεμένη
 Στὴν ἀνάγκη, ἀπ' τὴ δίψα πιὸ μεγάλη
 Καὶ βλέπω στ' οὐρανοῦ σου τὸ κρουσάλλι
 Οἱ ἄνθρωποι νὰ πετᾶνε οἱ φτερωμένοι
 Ἐλεύθεροι, καὶ μέσα στήν ἀγκάλη
 Τῆς λευτεριάς σου, πιὸ θεομὰ ὑψωμένοι!

ᾠ Θεσσαλία! ἀνάγκη καὶ παιγνίδι,
 Τῶν Θεῶν σου εἶν' ἢ ψυχὴ—καὶ βλέπω τώρα,
 Μὲ τὸν ἀητὸ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τὸ φίδι
 Τοῦ κάμπου σου, νὰ ὑψόνουνε μιὰ χώρα
 Σὰν τὰ Μετέωρα, δυνατὴ στὴ μπόρα
 Καὶ κρεμαστὴ στοῦ κίνδυνου τὸ φροῦδι!

Ρυθμός, ρυθμός, τὴ γῆ σου νὰ γεμίση,
 Τὸν οὐρανὸ σου ν' αὐλακώση! ᾠ πλέρια
 Τῆς δύναμης ἀντίχτυπα στὴ φύση,
 Παλμοὶ τῆς ζωῆς, ὡσὰν παλμοὶ ἀπ' ἀστερία,
 Πλάστρες φωτιές, σὰ σύγγεφρα στὴ δύση
 Πλούσιες, ἀλύγιστα, ἀτσαλένια χέρια!
 Ρυθμός—κι' ἀπάνωθὲ σου νὰ φουσήση,
 Σὰν τὰ σφοδρὰ μελτέμια σου, νὰ σείση
 Τὸν πλοῦτό σου, στὰ λαῦρα μεσημέρια!

Γιατί καὶ ποῦθε ἄλλοῦ μπορεῖ νὰ γύρη,
 Ὁ δυνατός, στὴ σκαλισμένη πλώρα,
 Παρὰ στὸ ξέχειλό σου πανηγῦρι
 Τὸ μυστικὸ καὶ μέγα, ἀσταγοφόρα,
 Καὶ τῆς χαρᾶς του ἀκράτης τὸ ποτῆρι,
 Ποῦ ἄλλοῦ θὰ πιῇ, πιὸ ἀκέριο, ὦ πλουτοφόρα,
 Ποῦ ὡσὰ βωμὸς τοῦ εἶν' ἔτοιμα τὰ δῶρα,
 Τοῦ δυνατοῦ, ποῦ ὁ πόθος ἔχει γύρει;

Τὰ αἰώνια, ἄξια του μόνο, ἔχεις στοιχεῖα.
 Στὸν ἀέρα σου τοῦ πόθου ἢ θέρημη πνέει

Καὶ Ὀλύμπια στέκει ἀντίκρουα του ἢ Ἄνια.
 Καὶ γιὰ μιὰ φλόγα, ἄσβυστη φλόγα, καίει,
 Πρωτόγονη ἢ ὄρμη καὶ ἢ ἀρμονία
 Σὰν ποταμός, καταμεσίς σου, ρέει !

ᾠ Θεσσαλία, τοῦ Ἀχιλλέα γεννήτρα,
 Ποῦ μὲ τὸν Ἥλιο μάχεται καὶ πέρνει
 Τῆς ὁμορφιάς, στή θλίψη του, τὰ λύτρα·
 Γῆ, πλατὺ γῆ, μὲ τὴ γενναία τὴ φύτρα,
 Ποῦ δοῦλος λαὸς στή βασιλεία της γέρνει,
 Στήν ἀπλωσιά σου, ἢ δύναμη τοῦ ταύρου,
 Παρθένα καὶ γαλήνια καὶ νικήτρα
 Καὶ ἠρωϊκῆς σοφίας, λάμπει ξηπνήτρα
 Ἡ διδαχὴ τοῦ Χείρωνα Κενταύρου !

V

Καὶ σεῖς, ὦ Τέμπη, ποῦ στερονὸς ἐστάθην
 Γαλήνιος νικητῆς σας, ὁ μεγάλος
 Τῆς Μαντῶς λάτρης καὶ ὡς κανένας ἄλλος
 Ἐγνώρισε τὰ κρύα, τὰ θεῖά σας βάθην·
 Καὶ τ' ὄραμά του, ὡσὰν ἀητὸς ἐχάθην,
 Φτεροκοπῶντας πρὸς τὸ αἰώνιο Κάλλος·
 ᾠ Τέμπη, ὦ ἱερή, βαθειὰ κοιλάδα,
 Στὸν Ἴσκιό ἀπ' τὰ πλατάνια σας, σὰ θαῦρο
 Θεοῦ ἕναν ὕπνον κι' ὅλη τὴν Ἑλλάδα
 Θ' ἀγκαλιαστῶ μὲς στ' ὄνειρο τὸ λαῦρο·

ᾠ Τέμπη κρύα, χαρίστε μου τὴ λήθη
 Καὶ τοῦ καημοῦ καὶ τῆς σκλαβιάς ἀξέρια,
 Τὸ νοῦ μου ξαναλούστε μὲς στὰ βύθη
 Τῶν αἰωνίων πηγῶν κι' ἀπὸ τὰ στήθη
 Πάρτε τὴν πλάκα μὲ Νεραΐδων χέρια,
 Δόστε με πάλι, δλάκερο στὰ μάγια
 Τοῦ θροῦ καὶ τῆς σιωπῆς σας καὶ κρεμάστε
 Ἀγριόκλημα, τὴ σκέψη μου, στὰ πλάγια
 Τ' ἀθάνατα τῶν βράχων σας, στήν ἄγια

Δόστε με φύση, ἀρμονικὸ καλάμι,
 Νάχω τὸ κρύο νερὸ στήν ἀπαλάμη
 Χωρὶς νὰ τὸ ζητάω, σὰ νᾶναι πέτρα,
 Ἡ κρύα ριπὴ σας μέσα μου νὰ δράμη
 Μὲ τῆς Ὀλύμπιας μοίρας σας τὰ μέτρα
 Καὶ νὰ νιώσω ἀνοιχτὰ καὶ διάφωτα ὅλα,
 Σὰ μιὰ πηγὴ, στὰ στήθη μου, τ' ἀστέρια !

ᾠ Τέμπη, στήν ψυχὴ μου φωτοβόλα,
 Σὰ φεγγαριοῦ μιὰ γέμιση στὰ χιόνια,

Στὴν πνοή σας, δὲν εἶν' ὅλα, δὲν εἶν' ὅλα ;
 Σὰν τὸ ζαρκάδι, μοῦ σκιρτᾶν τὰ χρόνια
 Τοῦ πόνου, στὴ γλυκειά σας τὴν κοιλάδα·
 Τὸ σήμερα, σὰν κύκνος πλέει ἀπάνω
 Στὸ ρέμα τοῦ Πηνειοῦ. Αἰώνια, αἰώνια,
 Δὲν εἶναι ἡ λευτεριά ; ὦ, ἄς ἀνασάνω
 Τὸ ἐλεύτερο τὸ χῶμα κι' ἀπ' τὴ Μοῖρα
 Ἄγναντια, στὴν ἀθάνατή σας θύρα,
 Ἄς κρούσω, ὡσὰ νευρὴ σὲ ἡμίθεων τόξα,
 Τὸν κεραυνὸ τοῦ Δία, σ' Ὀλύμπια Λύρα,
 Κύκνου φωνὴ πλασμένο ἀπὸ τὴ Δόξα.
 — «Κράτει σφιχτά, τὸν πόλεμό σου, Ἑλλάδα !»

“ ΑΚΡΟΠΟΛΗ,, 15-11-912

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΓΙΑ ΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ...

I

Τὸ δρῦ τ' ἀρχαιομίλητο κιὰν θρόϊσε στὴ Δωδώνη
 Γιὰ τὸν ποιητὴ πολεμιστὴ—κι' ἂν σείσθησαν τὰ φύλλα
 Γι' αὐτόν, στοῦ Δία τὴ μαντικὴ πλατιὰν ἀνατριχίλα,
 Κύττα, ἡ καθάρια γέμιση τοῦ φεγγαριοῦ σιμώνει,

Σφίγγουν τὰ χιόνια στ' Ἄγναντα κ' ἡ δύναμη τοῦ δνεῖρου
 Δένει τὰ πάντα πιδ σφιχτά, ἀπ' τὰ γλυκὰ ἀκρογιαλῖα,
 Ὡς στὰ βαιδιά, τὰ εὐωδερά περβόλια τῆς Ἡπείρου
 Ποῦ ἀστράφτουνε στὰ σκοτεινὰ κλαδιὰ τὰ πορτοκάλια·

Καὶ νά—ὁ χειμῶνας ἄξαφνα, μ' ὅλο τὸν ἥλιο λάμπει,
 Φωτάει διαμάντι τὰ βουνὰ κι' ὁ ἀέρας τὰ ζυγώνει
 Κ' εἶνε ἀπλωτὸς χορότοπος, βελουδο κάτου οἱ κάμποι,
 Ποῦ ἀκόμα ἡ ἐχθρική φωτιὰ καπνίζει ἀργὰ καὶ ὀργώνει.

Στὰ ρημαγμένα τὰ χωριὰ καὶ στὸ ἥσυχο λιοπύρι
 —Τώρα οἱ ἀρνάδες γέννησαν—καὶ στὴ θαμπὴ γλυκάδα
 Τοῦ ὠραίου Δεκέμβρη, μακρονὸ φαντάζει πανηγῦρι
 Μὲ ὅλα τ' ἀριά βελάσματα, ἡ ἐλπιδοφόρα Ἑλλάδα !

Κ' εἶνε τὰ χιόνια ἀμυγδαλιᾶς καὶ ὁ ἥλιος εἶν' τοῦ Ἀπρίλη,
 Πάσχα Κυρίου ν' ἀνάτειλε φαντάζει ἡ Κυρὰ—μέρα
 Νὰ σμιζοῦνε σὲ Ἀνάσταση, τὰ πιζραμένα χεῖλη !
 Ἱερὴ θυσία πάει ὁ στρατός, σὲ ἑαρινὸν ἀέρα.

II

Τὰ Γιάννενα, τὰ Γιάννενα ! Τὰ πόθησε ἡ ψυχὴ μας
 Ὁραῖε Θεέ, στῆς λησμονιάς τὶς ὥρες ἀφημένη,
 Σοῦ τᾶταξε ἄσειστο ναὸ λατρείας ἡ προσευχὴ μας,
 Ἡ θέρημ μας τὰ ἐδίψασε στὴν πίκρα πλανταγμένη,

Θλιφτὸ ξανάρθε τὸνειρο τὸ ἀθῶο—τὸ παιδικάσιον
 Νανάρισμα τῆς μάνας μας, στίς κούνιες μας, τὰ βράδνα·
 «Κοιμήσου, τὸ παιδάκι μου, καὶ γὼ θὰ σοῦ χαρίσω
 Τὴν Ἄρτα μὲ τὰ Γιάννενα, τὴ Χιὼ μὲ τὰ καράβια».

Ὁραῖε Θεέ, τίς τρικυμιᾶς σταμάτησες κ' ἐχύθη
 Ἡ εὐλογία σου, στὸ στρατὸ τὸν κουρασμένο, ἀνέσα
 Καὶ μὲ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, τοῦ ἐγλύκανες τὰ στήθη.
 Ὁραῖε Θεέ, τὸ χέρι σου προστά—καὶ νᾶμπη μέσα,

Ὅσαν ἀσκέρι τοῦ οὐρανοῦ στὸ μυροβόλο ἀέρα,
 Στῶν κήπων Σου, πεντάγλυκε Νυμφίε τὴν ὁμορφάδα.
 Τὰ Γιάννενα, τὰ Γιάννενα ! Γονατιστὴ ἢ Ἑλλάδα.
 Μὲς στίς θυσίας τῆς τοῦς καπνοῦς, γυρομένη πέρα ὡς πέρα,

Μέσα σὲ χιόνια ἀμυγδαλιᾶς καὶ ἥλιο λαμπρὸ τοῦ Ἀπριλίη
 Τὸ Πάσχα σου, τὸ Πάσχα σου, γυροῖνε νύχτα-μέρα
 Νὰ σμιξοῦνε σὲ Ἀνάσταση, τὰ διημισμένα χεῖλη !

“ΝΕΟΛΟΓΟΣ”, ΠΑΤΡΑΣ 13-12-912

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Ἡ φωνή μου, στίς νύχτας τ' ἄγια βάθη,
 Εἶναι ἡ πηγὴ, ποῦ στὰ σκοτάδια ἐθάθη
 Τῆς γῆς καὶ πλούσια στήν ἐρμιᾶν ἐφάνη,

Κ' ἡ ἐρμιὰ τὴν ἀποδέχτηκε καθάρια,
 Σὰν ποτάμι ποῦ τρέχει σὲ λιθάρια
 Κι' ὡς τὸ πικρὸ τὸ πέλαο γλυκειὰ φτάνει.

«Στρατιῶτες, ἀδερφοί μου, στὰ λαγκάδια
 Νεκροί, στίς ρεμματιᾶς καὶ στὰ σκοτάδια,
 Ὁ καλοί μου, ἀπ' τὸ βόλι θερισμένοι

Κι' ἀπὸ τίς λόγγες μ' ἀνοιχτὰ τὰ μάτια
 Σκληρὰ ριγμένοι ἀπ' τοῦ πολέμου τ' ἄτια,
 Ἐσᾶς ζητᾶ ἡ ψυχὴ μου, σὰ νὰ βγαίνει

Τὴ νύχτα τούτη, πνίγοντας τὸν παιάνα,
 Μὴν ἀκουσεῖ ἀπὸ ἀδερφὴν ἢ μάνα
 Κι' ἄγρια βουρὰ καὶ πλούσιους κάμπους σκίξει,

Ποῦ ἀναδεύονται οἱ ἴσκιον ἀρωματωμένοι,
 Σὰ δέντρα, ποῦ ὁ βοριάς λυγáει καὶ σαίνει,
 Ριζωμένοι, ὅπου στήσαν μετερίζι.

ὦ ἀδερφοί, ὦ στρατιῶτες, σὺν τὸ ἀηδόνι
 Ὁ λυγμὸς τὸν καημὸ κατευοδώνει,
 Μὰ εἶν' ἄσωτος καὶ γένηται ὕμνος τῶρα,

Στὴ νύχτα πλούσιος—κι' ἄξαφνα ἀναβράει,
 Σὺν τῆς μάχης τὴ σάλπιγγα ξυπνάει,
 Κεραννός, τοῦ πολέμου σκεὶ τὴ μπόρα !

Ἴσκιοι τοῦ Σαραντάπορου, ὅπου βράχοι,
 Ἄπὸ τὸν Ὀλυμπο ὡς τὴν Ἀητοράχη,
 Ξυπνᾶτε καὶ σαλεύετε οἱ πεσμένοι·

Λεχθῆτε, ὦ ἅγιοι, στῆς νυχτὸς τὰ σκότι,
 Μνημόσυνον ἀπ' ὄνανε στρατιώτη
 Ποῦ δέεται, μὲ ψυχὴ γονατισμένη !»

ΠΑΡΗΓΟΡΗΤΙΣΣΑ

Παρθένα μάννα, τοῦ στρατοῦ σου ἀσπίδα,
 Τῶν πρώϊμων μυγαλιῶν θὰ ρεψ' ἢ ἐλπίδα,
 Στοὺς βῶμους τῆς Ἡλείου, ὅπου φλογίζουν ;
 Παρθένα μάννα, ἐσώθη τὸ φεγγάρι,
 Ποῦ φώταε τὴ μεγάλη σου τὴ χάρη
 Κι' οἱ ἀρματωμένοι τοὺς ναοὺς φροντίζουν,

Σὲ ρημοκλήσια, ὅπου μιὰ φλόγα τρέμει
 Τοῦ γλωμοῦ καντηλιοῦ σου καὶ οἱ ἀνέμοι
 Κ' ἢ βροχὴ παραδέρνουν νὰν τὴ σβύσουν
 Κ' οἱ λαβωμένοι, βόγγουν γιὰ τὰ χάρδια,
 Τὰ δροσοπάροχά σου, στὰ σκοτάδια,
 Μεταλαβὴ τους πρὶν νὰ ξεψυχήσουν.

Κυρά, ποῦ δρόσο ἐρήχαν τὰ μαλλιά σου,
 Νὰ κοιμηθῆ ἢ σκλαβιά στὴν ἀγκαλιά σου,
 Ὅπου μπροστά σου ὄση εἶναι δάφνη στέκει
 Κι' ὅσο λιβάνι γιὰ τὰ γόνατά σου
 Κι' ἀπ' τὴν παρηγορήτραν ὁμορφιά σου
 Παίρνει ὄση χάσρην ἔχει τὸ τουφέκι·

Ποῦ τὰ βαθειὰ Γιαννιώτικα περβόλια
 Μοσκοβολᾶν γιὰ τὴ δική σου ἀνάσα,
 Ποῦ τάμα σοῦ ἐχρυσώσανε τὰ βόλια
 Καὶ ἡ ἔρμη πολιτεία σοῦ ἐτάχτη πᾶσα
 Σὰ νύφη καὶ σὰ χήρα, ὅπου τὴ δόλια
 Μοῖρα της σκέπει σὲ καλόγριας ράσα,

“Απλῶς τὰ χέρια στὸ χαμὸ—κι’ ἄς γύρει
 Ἡ χάρι σου, καθὼς σὲ πανηγύρι,
 Παντάνασσα, κι’ ἄς βρεῖ τὸ μονοπάτι,
 Πέρα ἀπ’ τὸ δρόμο, μὲ κορμιὰ στρωμένο,
 Ποῦ περιμένει τὸ συγυρισμένο,
 Γιὰ νὰ σὲ πάει, στὰ Γιάννενα, ἄσπρον ἄτι!

Παρθένα μάννα! τὸ πιζρὸ ποτήρι
 Ὡς τὴν στερνὴ τῶπιαμε στάλα· δρόμαε,
 Ἐκεῖ, ποῦ τὰ ἴδια σπλάχνα σου ξεσκίζουν·
 Ἄνοιξ’ τὸ δρόμο, ἀκοίμητη, νὰ πάμε·
 Ὅπου τουφέκι καὶ λιβανιστήρι·
 Οἱ ἀρματομένοι τοὺς ναοὺς φροντίζουν!
 Στὸ ναὸ σου, ὄλος νὰ μπῆ ὁ στρατός σου, κάμε!

“ΝΟΥΜΑΣ, 23-2-913

ΕΙΣΟΔΙΑ *

Ἀλόγων ποδοβολητό, ἄξιος ρυθμὸς στῆς χαραυγῆς τῆ δόξα,
 Σὰν ποταμὸς ποῦ ἐφούσκωσε καὶ σπάει τῶν γεφυρῶν τὰ τόξα,
 Περνάει. Πλατὺ παλμὸν ἔχουνε τῆστρο
 Στὸν ὄρθρο τὸ λευκότατο, πάνου ἀπ’ τὰ ἔρμα κάστρο.

(Μπροστὰ ἀπ’ τῶν Γιάννεων τὴν Πύλη σκιές σσελεύουν.

Μ’ ἀλλαγαμὸν ἀμίλητο πληθαίνουν.

Ἐνας γέροντας ἱερέας σκεῖ τὸ πλῆθος, γονατίζει καὶ φιλεῖ τὸ
 χῶμα, ἔπειτα ἀκουμπάει τ’ αὐτὶ στῆ γῆ. Μουρμουρίζει σὰ σὲ προσευχή.)

— Τοὺς ἀκούω· κατεβαίνουν, κατεβαίνουν!

(Σηκώνεται καὶ ξαναλέει ὀλόγυρά του, ὑψώνοντας τὰ χέρια ὀλό-
 τρεμα.)

— Τοὺς ἀκούω· κατεβαίνουν, κατεβαίνουν!

(Στῆ χυμένη βοῇ ἀκούγονται λυγμοί, βαθιὰ ἀναφυλλητά. Βαθὺ τὸ
 κλάμα βουίζει στὰ μηλίγγια τῶν ἀντρῶν, κυλάει σὰ βροχὴ ἀπὸ τὰ μάτια
 ἀστείρευτα τῶν γυναικῶν. Σιγά-σιγά ξεφέγγει. Οἱ σκιές χωρίζουν. Ἄντρες,
 γυναῖκες καὶ παιδιὰ, προσδοκᾶν τὸν ἐρχομὸ τῶν ἐλευθερωτῶν. Οἱ καλπασμοὶ
 ζυγώνουν. Σάφνου ὁ Ἥλιος ἀναβράει, μεγάλος ἄγγελος θαμπωτικός, χτυ-
 πώντας τίς φτεροῦγες του γιὰ νὰ ὑψωθεῖ πάνω ἀπὸ κάμπους καὶ βουνά.
 Ὁμοῖος ὁ Ἀρχάγγελος, ποῦ ἐκύλισε τὴν πλάκα τοῦ μνημείου, φαντάζει στὰ
 βρεμένα ἀπὸ τὰ δάκρυα πρόσωπα, σὰ σὲ φύλλα ἀπ’ αὐγινὴ δροσιά.)

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΙΕΡΕΑΣ

— Πάσχα, Κυρίου Πάσχα!

* Τὸν ὥραϊο τίτλο ἔδωσε στὸ ποίημα ὁ φίλος μου Καμπάνης, σὰν τοῦ
 τὸ πρωτοδιάβασα στὴν Κηφισσιὰ. Τὸ ποίημα γράφτηκε τὴ μέρα ποῦ μπῆκε
 ὁ τότε Διάδοχος στὰ Γιάννενα.

ΜΙΑ ΦΩΝΗ ἀπ' ὄλα τὰ στήθη.

— Χριστὸς Ἀνέστη ! Κύριος Ἀνέστη !

(Τὸ πλῆθος ἀγκαλιάζεται καὶ δίνει τὸ ἀναστάσιμο φιλί. Ὁ ἥλιος φωτίζει τὰ Γιάννενα, σὰν κοιμητήριον π' ἄδειασε ἀπὸ τοὺς νεκρούς).

Μακριὰ βρονταίει μιὰ κανονιά· κι' ἀπὸ τὰ βύθη πέρα,

Ἐφτάδιπλος ἀπλώνεται ὁ παλμὸς τοῦ Θείου ἀέρα

Τοῦ ἀεροπλάνου· ὡσὰ μελίσσια μύρια,

Μάγιο βαθὺ ἀνοιξιάτικο, βογγάει ἡ νικητήρια

Ἀχῶ, μιᾶς Δόξας μουσικῆ πλημμύρα.

Περνάει γοργό, σὰ φρερωμένη Λύρα
Τοῦ ἀλαφρωμένου ἀνθρώπου, γιὰ ν' ἀνοίξει

Στοὺς οὐρανοὺς τῆς Ἀρμονίας τῆ θύρα !

(Ξάφνου σ' ἓνα ὕψωμα καθάλλα φαίνεται τὸ Βασιλόπουλο. Τοῦ συγκερνάει τὴν ὄψη, σφυροχτυπημένη ἀπὸ τὸν ἀλλεπάλληλο παλμὸ τῆς Νίκης, τὸ θαυμαστὸ χαμόγελο, ποῦ εἶναι χυμένο στίς μορφές τῶν Ὀλυμπιονικῶν, τῶν Ἡρώων, τῶν Ποιητῶν. Θερμὸς α' ἐλεύτερος ὅσο ποτέ, εἶναι ὁ πρωϊνὸς ἀέρας ποῦ ἀναπνέει. Τὰ χεῖλη μισανοίγονται ἄθελα, καθὼς τῶν νικητῶν δρομέων στὸ τέρμα τῶν ἀγώνων).

Η ΦΩΝΗ ἑνὸς παιδιοῦ, καθαρά.

— Μάννα, στὰ χέρια σκῶσε με, νὰν τονὲ ἰδῶ !

— Κι' ἐμένα,

Κι' ἐμένα, μάννα !

Τὰ γλυκὰ τὰ πρόσωπα, ἀναμμένα,
στρέφουν τὰ μάτια τ' ἀνοιχτά, σὰν ἄνθη πρὸς τὸν ἥλιο.

(Οἱ μαννάδες σκῶνουν τὰ παιδιὰ στὰ χέρια. Οἱ ἄλλοι ὁρμοῦν μπρὸς στὸ ἄλογο, π' ὀλοένα πὺ σιμὰ προβαίνει. Ἐνας γέροντας, πέφτει στὸ χῶμα. Οἱ ἄλλοι τὸν ἀκολουθᾶνε. Οἱ γριές, μετὰ τὰ μέτωπα στῆ γῆ, ἀκοῦνε μὲς στὰ φυλλοκάρδια, τὸν ἀντίκτυπο τοῦ τετραποδιοῦ, τοῦ ξέχωρου τοῦ ἀλόγου).

Ξάφνου μιὰ φωνὴ ξεσπάει.

— Χριστὸς Ἀνέστη ! Κύριος Ἀνέστη !

ΟΙ ΓΕΡΟΝΤΕΣ

— Σὲ περιμέναμε γιὰ νὰ πεθάνουμε !

ΟΙ ΙΕΡΕΙΣ

— Σὲ περιμέναμε νὰ κλείσουμε τὰ μάτια !

ΟΙ ΑΝΤΡΕΣ

— Ὅλων μας τῶν καημῶν τὰ μονοπάτια,
Σὲ σέ, γιὰ σέ !

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ

— Μάννα, εἶν' αὐτὸς ποῦ λάμπει ;

Η ΜΑΝΝΑ (δίνοντάς του τὴν εὐκὴ της.)

— Ὀλόβολος μὲς στὴν ψυχὴ σου νάμπει !

ΟΙ ΠΑΡΘΕΝΕΣ

- Ἰδέξ μας ! Μπροστά στὸ δυνατὸ σου τὸ ἄτι
Πιασμένες ἀπὸ τὰ χέρια καὶ μᾶς σέρνει,
Γιὰ ἓνα χορὸ ἢ Αὐγὴ λυγροπάτη !

ΜΙΑ ΝΙΟΝΥΦΗ

- Στὶς ποδιές μας, ποῦ στρώνουμε, περπάτει !

ΜΙΑ ΑΛΛΗ

- Τὰ παιδιὰ μας εὐλόγα τα, ὦ ! εὐλόγα !
— Ἥλιος καὶ Δόξα, μιὰ μονάχα φλόγα !
Κι' ἡ ἀνοιξὴ ὑψώνει πρὸς αὐτὴ τὰ χέρια,
σὰ μυγαδάλανθια καὶ σὰν ἁγιοκέρια !
— Πρὸς τὴν ἀθάνατη χαρὰ, προβόδα !
— Σκόρπια εἶν' ὅλα τῆς νιότης μας τὰ ρόδα !
— Τῆς φωτιᾶς, σὰν ἀστέρια, τὰ ρημάδια !
— Γιὰ τὴ δίψα σου, νά, τὰ κρῦα πηγάδια !
— Τὸ καρδιοχτύπι, ἀκοῦς, τὸ καρδιοχτύπι ;
— Σὲ περιμένουνε οἱ βαθιοὶ μας κῆποι !
— Ἄναερος λύχνος τὸ χαμόγελό σου !
— Ὅσὰν ἀστέρι, ἀστράφτει τ' ἄλογό σου !
— Σκόρπια εἶν' ὅλα τῆς ζήσης μας τὰ ρόδα !
— Πρὸς τὴν ἀθάνατη χαρὰ, προβόδα !
— Ροδόνερο ἔχουμε γιὰ σὲ κι' ἀνθόνερο !
— Ὡς σὲ γάμο,
Τὰ πεύκια ὅλα τάπλώσαμε, γιὰ νὰ πατήσεις χάμω !
— Ἥλιε ἀνεπάντεχε, ἀνοιξαν γιὰ σὲ τὰ παραθύρια !
— Τὰ ραντιστήρια εἶν' ἔτοιμα καὶ τὰ λιβανιστήρια !

Ἔτσι τὸ βασιλόπουλο ἐπροβόδα,
Πρὸς τῆς ἀθάνατης χαρᾶς τὰ ρόδα,
Μπροστά στὸν Ἥλιο τῆς καθάριας Δίκης
Κι' ἐχαμογέλα σὰν Ὀλυμπιονίκης,
Σὰν ὁ ἀθλητὴς π' ὁ ἀγώνας ἔχει ἀγιάσει
Στὸ φωτοκλισμένο τὸ γιορτάσι,
Σὰν ὁ Ποιητὴς ποῦ στῆς χαρᾶς τὸ πλάϊ
Σκύβει τὴν ὄψη καὶ δὲν τοῦ κυτάει
Τὸ δάκρυ, ἀλλὰ κυττάει, κυττάει
Κι' ἀθώροτος κρυφοχαμογέλαει !

(Ἡ φωνὴ τοῦ Ποιητῆ περνάει κ' ὑψώνει ὅλων τὰ μάτια πρὸς τὸν οὐρανό, στεῖτ' αὐτιά τῶν ἀλόγων ὡσὰ σάλπιγγα, γέρνει στὸ ἄτι του τὸ Βασιλόπουλο, σὰν τὸν Τοξότη, γιὰ ν' ἀκούσει.)

- Δόξα σοι Κύριε, στὴν καθάρια πλάση !
Νικητὴ, ἢ Λύρα μου ὅλη, εἶν' ἀναμμένη !
Μιὰ φλόγα εἶν' ὅλη ! Καὶ θὰ σὲ δοξάσει !

ΔΙΟΥΡΑΜΒΟΣ

Α

Ἄπάνω στ' ἀνοιξιάτικα βουνὰ τῶν ἀρωμάτων,
 Πῶς ξάφρνον μοῦ σκιρτᾷ ἡ καρδιά, ποῦ τὴ σιγὴν ἐχάρη,
 Σὰν τὸ λιοντάρι, ποῦ ἄκουσε τὴ δύση τῶν αἱμάτων ;
 ὦ, πῶς εὐδῶδα ὁ βάρσαμος καὶ τὸ σγουρὸ θυμάρι,
 Πῶς φτέρωνεν ὁ ἀνήφορος τὸ ἀνάλαφρο ποδάρι
 Καὶ ἡ εὐωχία ἡ μυστικὴ τοῦ πόθου μου, εἶχε πάρει
 Τὴ γένση μὲς στὰ σπλάχνα μου, τὴ θεία, τῶν ἀθανάτων !

Κ' εἶπα « Ἄν βακχεύει ὁ πόλεμος, ἐσὺ πατᾶς στὰ κρῖνα,
 Νίκη ! Τὰ ρεῖθρα τὰ ζεστὰ τοῦ αἵματος, ἀφρὸ τὰ κάνει,
 Μὲ τὸ καθάριο κῦμα τῆς, ἡ αἰώνια Σαλαμίνα !
 Τῆς Ἰφιγένειας, στὴν ψυχὴ, μόνῃ ἡ θυσία, δὲν φτάνει ;
 Στῶν Ὀλυμπίων τὴν ἀγκαλιά, ὁ Ἄτρείδης τῆς χάνει,
 Μὰ ἰδέξ, σπαράζει στὸ βωμόν, ἡ ἀσύγκριτη ἀλαφρίνα ! »

Καὶ τὸ διζόουφο ψηλὰ τοῦ Παρνασσοῦ, ἡ ματιὰ μου
 Ξάστερη ἀγκάλιαζε, στηλιά, στὴν αὐγινὴ γλυκάδα
 Καὶ ὁ Θύρσος, ὁποῦ ἐκράταγα στὸ χέρι μου, ὡσὰ δάδα
 Ὅπου βουίξει ἡ φλόγα τῆς, ἀπὸ πυκνὴ σβιλάδα,
 Στὸν Ὑμνο ποῦ ἐλογίζομουν, ἐβόγγαε στὴν καρδιά μου,
 Τὸν παιᾶνα ὡσὰ νὰ ψήλωνεν ὀλάκαιρη ἡ Ἑλλάδα !

ὦ ἡ πύρη μου, στὴ μυστικὴ τοῦ πόθου μου εὐωχία,
 Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ! Μ' ἕνα τῆς φτερούγιασμα ἡ καρδιά μου
 Μ' ἀναίβαζε στὴ δυνατὴν Ὀλύμπιαν ἡσυχία
 Καὶ μέσα στὴν ἀτάραχη, ποῦ μῶφεγγε εὐτυχία,
 Μοῦ ἐκρυφομίλει, τοῦ Ἡρακλῆ βλαστός, ἡ Μακαρία
 Κ' ἡ Εὐάδνη, ἀπὸ τὸ θάλαμο, τοῦ πύρινου τῆς γάμου !

Γοργὰ ποῦ σκεῖς διθύραμβε καὶ τὰ βαρύπνοα στήθη !
 Γιὰ σένα μοῦ ὠρθηζε ἡ καρδιά, μ' ἀνείπωτη ἀλαφράδα,
 Στὴ φτέρνα τοῦ Ἄρη, ὡς ἄκουγα, ποῦ ἐσάλπιζε τ' ὀρνίθι·
 Γύρω ἀντηχοῦσαν τὰ βουνὰ κι' ἀπέραντη πεδιάδα·
 Καὶ γῶ, σὰν νὰ λουζόμουνα, στῶν ἡμιθέων τὴ λήθη,
 Τῆς γῆς ποῦ πάτεια, μ' ἔτρεχε ρυθμὸς ἀπὸ τὰ βύθη.
 Γοργὰ ποῦ σκεῖ ὁ διθύραμβος καὶ τὰ βαρύπνοα στήθη !
 Στὴ μέση ἀπὸ τὰ σπλάχνα μου, ὄχι ἡ καρδιά, ἡ Ἑλλάδα !

Β

Πάνω στὰ θεῖα Ἑλληνικὰ βουνὰ τῶν ἀρωμάτων,
 Ποῦ κρυφανάσανε ὁ στρατός, ἀπ' τὸ αὐγινὸ θυμάρι
 Καὶ τοῦ ξεδίφασε ἡ ψυχὴ καὶ ἡ πίκρα τῶν καμάτων
 Κ' ἔνωσε πάλι ἀνάλαφρο, τὸ ἀλύγιστο ποδάρι

Καὶ μέσα του ἔλαμψε ἡ καρδιά, σὰν καθαρὸ λογάρι,
 Ξάφνου ἢ αὐγῆ, ποῦ χάραξε θαμπὸ μαργαριτάρι,
 Σὰ σὲ λιοντάριον ἐξύπνησε τὴ δίψα τῶν αἱμάτων !
 Λύρα μεγάλη ἐφύσησε, ρυθμὸς ἀπὸ τὰ βύθη.
 Ἔρωτας ἔσπρωξε σφοδρὸς, τῆς γῆς ποῦ εἶχε πλαγιάσει.
 Εἶχε τὸ γόνα ἀλαφρωθεῖ, κ' εἶχεν ἡ σάρκα ἀγίασει·
 Μὲ τὰ δρεπάνια ἐπέταξε καὶ γιὰ τὸ θέρο ἐχύθη ;
 Ἡ γῆ ξυπνᾷ ἢ ἀθάνατη καὶ κυνηγάει τὸ Σκύθη ;
 Πέφτουν οἱ βράχοι οἱ Δελφικοί, πάνω στοῦ ὄχτροῦ τὰ στήθη ;
 Ἐχύμηναν ἱερὲς πνοές, ἀπ' τὰ πανάροχαια δάση,
 Σὲ νοῦ φωτᾶνε ἀπάρθενον, οἱ κοιμισμένοι μῦθοι ;
 Νύφες μαζί τους ροβολᾶν, στῆς μάχης τὸ γιορτάσι ;

Μόχτα, ροβόλα, πέταξε ! Μεστὸ τὸ καλοκαῖρι !
 Νά, τὸ χωράφι ἐθράσενε, πληθαίνει τὸ χορτάρι.
 Στὰ κορφοβούνια ἀτσάλωσε τὸ γλίγορο ποδάρι·
 Βράχο τὸ βράχο πέτεται, λιθάρι τὸ λιθάρι.
 Σίδερο γίνηκε ἄσειστο, τὸ μαθημένο χέρι,
 Τώρα δραπάνι πέταξε καὶ θέριζε μαχαίρι,
 Θέριεψε μ' ὅλους τοὺς χυμούς, μεγάλο καλοκαῖρι !
 Σηκώσου Θεὸς κ' ἀλώνισε τὸ Βάρβαρο, Ἀλώνορη !
 Μάστιξε τ' ἄλογα ὅλα σου, μέσα στὸ ἀκράτο ἀγέρι,
 Χώρισε, σύγνεφα ψηλά, τὴν αἴρη ἀπὸ τὸ στάρι !

Φεύγει ὁ χορὸς ἀπὸ κορφὴ σ' ἄλλη κορφὴ καὶ λάμπει.
 Γοργὰ ποῦ ἀλλάζει, ὁ μπροστινός, ποῦ πέφτει ἀπὸ τὸ βόλι !
 Τ' ὄριο μαντὶλι γλίγορα πετάει, πειδὸς πρῶτος θάμπει !
 Ὡ μᾶνα Ἑλλάδα, ἀγάλλιασαν ἀπ' τοὺς χορούς σου οἱ κάμποι !
 Κύττα, πῶς δράμει ἡ νιότη σου κ' ἀπὸ τὸν ἴδρο λάμπει
 Σὰν νὰ κινᾷει συμπεθεριὸ στοῦ Μάη τὸ περιβόλι !

Νιότη σκιρτάει πεντάχαρη, σὰν Ἑλυμπῖσιο ἀλάφι !
 Νιότη, παρθένα Ἀορέμιδα, τῆς νίκης κυνηγήτρα,
 Πῶς δρασκελάει καὶ πέτεται, ὅπου γκορεμοὶ καὶ τράφοι !
 Κάθε σπαθιά φτερούγιασμα, κάθε φωνὴ ξυπνήτρα !
 Πέφτει στὸ διάβα της ὁ ὄχτρος καὶ δέεται μὲ τὰ λύτρα,
 Μ' αὐτὴ ἔχει διαμαντόσπαθο καὶ χουφτα ἀπὸ χρυσάφι !

Μπροστά, μπροστά ! Στὸ διάβα σας ἡ θεία πνοὴ ἀναστήθη !
 Παρθένιος ὕμνος ἦτανε, ποῦ ἀκούστη στὸν ἀγέρα·
 Ἄμωμος παιᾶνας ἄπλωσε κ' ὡς μὲ τὸν Ἥλιο ἐχύθη.
 Θεϊκὲς χαρὲς ὀργώσανε καὶ σπείρανε τὰ στήθη,
 Φανερωθῆκαν οἱ Θεοί, μὲς στὴν καθάρια ἡμέρα.
 Πνοὴ τοῦ Πανὸς σηκώθηκε καὶ στὸν ὄχτρον ἐχύθη.
 Ὁ Ἀπόλλωνας ἐτόξευεν, ἀπ' τὸν παρθένα αἰθέρα !
 Γοργὰ ποῦ σκεῖς, διθύραμβε καὶ τῶν θνητῶν τὰ στήθη !

Γ

Τὸ Θύροσο, ἐγώ, στὰ πόδια σου πετάω, καθάρια Νίζη !
 Πλούσια ψυχὴ, μοῦ χάρισε τοῦ Παρνασσοῦ τὸ πνέμα
 Καὶ τῆς Βακχείας γιὰ νὰ κρατῶ στὰ φρένα μου τὴ φρίκη,
 Μπορῶ, σὰν τὸ ἀκριμάτιστο σπαθί, μέσα στὴ θήκη
 Καὶ σὰ στὶς ἡσυχες κορφές, τὸ εὐτυχημένο μου αἷμα.
 Μὰ νά, σιμώνει Διόνυσε, ἡ ἀκράτητή σου Δίκη
 Καὶ τοῦ Πενθέα σαρώνεται στοὺς βράχους σου τὸ ψέμα.
 Σκούζουν σὲ δόντια λιονταριῶν οἱ σπαραγμένοι λύκοι !

Εὐπνήτρα μέθη, μοῦ μηνᾶ τὸν τρομερὸ ἐρχομό σου !
 Διάφανη νύχτα μὲ κρατεῖ μὲς στὸ ἀπαλό της σκοτός.
 Πῶς εὐωδᾶν τὰ κλήματα καὶ ὁ ἄδεται καρπός σου !
 Ἐναστρος μοῦνε ὁ στοχασμός· μὲ πλημμυρεῖ ὁ καημός σου.
 Ὡ Ἑλλάδα, ἀμβροσίος ὁ καρπός, μὰ εἶνε καρπός δικός σου !
 Πασίχαρος σὰν Ὀρφικὸς ψαλμός, ὁ καθαρισμός σου !
 Μάρτυρας νᾶνε ὁ πόθος μου· νὰ πέσω, ἄς ἦταν, πρῶτος !

“ ΑΚΡΟΠΟΛΗ, . 25-8-913

ΡΥΘΜΟΣ ΚΑΙ ΝΑΟΣ

Λάμπει τοῦ Κόσσοβο ὁ ναός, στῆς Τέχνης τὸν ἀέρα·
 Ὀρθόστηθη καὶ ὀρθόφτερη ἡ Σφίγγα ἀκατεροάει,
 Μὲ τροχισμένο τῶν νυχτιῶν, σὰ σπάθα, τὸν ἀθέρα.
 Μὰ ἀπὸ τὴν πύλη τῶν ἡρώων, τὸ φῶς τὸν πλημμυροᾶει
 Κι’ ἀπὸ τὰ θέμελα οἱ νεκροὶ τὸν κρατοῦν στὸν ὄμο.
 Μανάδες οἱ Καρνατίδες, γριεὲς δίχως χάρον τρόμο
 Κι’ οἱ ἀντρεῖοι, μὲ χέρι κεραυνό, ξανοίγουνε τὸ δρόμο,
 Τὸ ἄτι τοῦ Μάρκου Κράλνεβιτς, βαρύηχον ὡς περάει !

Πάνω σ’ ἀπάτητα ραῖδιὰ σαλάγαις τὸ κοπάδι,
 Ὅπου βουνίσιοι θάλαμοι καὶ λογωμένοι πόροι
 Κι’ ὄλο τὰ βράχια ἐτήραγες ἀπ’ ὄρθρο ὡς μὲ τὸ βράδυ
 Καὶ τὰ ὄνειρά σου ἀγάλματα στὸ δυνατὸ σγοτάδι,
 Ὡς ποῦ ξεχώρισε ἄστερας τοῦ πόθου σου τὸ χᾶδι
 Καὶ ἡ λαγονδιὰ σοῦ ἐσείστηξε στὸ χέρι σου ὡσὰ δόρυ.
 Κι’ ὡς νὰ ξεδιάλειε στὴν κορφή, μανάρι ἀπὸ μανάρι.
 Τῆς Δόξας ἔστεκε γιὰ σέ, ὁ ἀητός, σὰ λιθοσῶρι !

Μὰ ξάφνου ἐχύμηξε βαρὺς, σταλτὸς ἀπὸ τὸ Δία,
 — Αὐγερινὸς ὁ πόθος του ἢ ἀδρὸς ἀποσπερίτης ; —
 Καὶ μ’ ἓνα σάλαγο φτερῶν, ἄρπαξε ἐσέ, στὴ θεία
 Στιγμή, ποῦ τὸν σφεντόνισε στὴν ἡσυχία τῆς σκῆτης
 Καὶ στὸν Ὀλύμπιον ἄνεμον ἀνέβηκες γυμνίτης,
 Τῶν κορυφῶν γεμίζοντας τὶς φρένες σου εὐωδία·

Τότε κι' ὁ πόθος σου ἔγινε μαρμαροκαταλίτης
Καὶ τὸ παρθένον ὄνειρο, στεριώθη ἱερουργία !

Ἄλλοι ἀπ' τῆ χαίτη δράχονται τοῦ Πήγασου ἄλλοι κάτω
Τηρᾶν τὸ χάσμα τοῦ γκρεμοῦ ποῦ τῆς ἀβύσσου σέρνει
Τὰ μονοπάτια ἀπάτητα, τραχυά, μὲ τοῦ θανάτου
Τὸν ἴσκιό, ποῦ στὸ διάστημα τὸ Ἰκάριο φάσμα στέρνει,
Ἄλλοι πετᾶν στὸν ἄνεμο, ποῦ ἀπὸ παντοῦ τοὺς δέρνει,
Ἐσένα ἀπλέ, βουνίσια πνοή, μπρὸς στὴν ψυχὴ σου φέρνει,
Τὸν Ἄγγελό τῆς Δύναμης, στὸ σκίνωμα τοῦ ἐλάτου !

Τώρα τοῦ Κόσσοβο ὁ ναός, πλατυὰ πανηγυρίζει·
Σαλεύουνε τὰ μάρμαρα, καθὼς περνᾶνε οἱ δάδες.
Στήθος γυμνὸ κι' ἀπαρθένο, στὴ φλόγα λαχαρίζει,
Στὰ βρέφη ὡς νὰ προβάλλουνε τὴ ρῶγαν οἱ μανάδες·
Στῶν λαβωμένων τὴν εἰδή, χαμόγελο φεγγαρίζει.
Στὸ δάχρυ ἀρραβωνιαστικὲς λουσιμένες καὶ νυφάδες.
Καὶ στὸ βωμὸ τῆς λευτεριάς, ποῦ ἀκέρσιος πορφυρίζει,
Σκύβουν ἀπάνω δυὸ γεντιές στὴν ἀρχοντιά ἀδερφάδες !

Βράχος πῶς κόβει ἀπὸ κορφή, σὲ πλάγια ροβολῶντας
Κι' ἀπὸ γκρεμὸ σ' ἄλλο γκρεμὸ, πηδαίει κι' ἀντιβογγαίει
Τῶν λιθαρῶν τὸ χείμαρρον, ὅπου ἀπαντάει κυλῶντας
Τοῦ Μίλου Ὀμπίλις καὶ ἡ ὄρμη τραβάει, κατηφοραίει,
Τὸ βάρβαρον, ὅπου βρεθεῖ μπροστά του σαλαγῶντας·
Δάδα κρατεῖ καὶ τὸν ὄχτρο μὲ δάδα ἀναμεραίει,
Κι' οἱ σπιθες ὀλοτρόγυρα π' ἀνάβρα ἀντισκορπαίει,
Σὰν ἀστροχίτωνα Ἡρακλῆ, τὸν δείχνουνε πετιῶντας !

Ἀνὸ ἀητοὺς ἡ Νίκη ἀπόλυσε καὶ ξανασιμίζαν πάλι
Στὴ δάφνη ὀμπρὸς τὴ μαντική, ποῦ ἐφύτρωσε μονάχη
Στὸ Δελφικὸν ἀνήφορο, πάνω στῆς γῆς τ' ἀφάλι.
Ρεῖπια ἂν κρατᾶνε τοῦ Βαρβάρου τρόμο, οἱ ἄγιοι βράχοι
Σκορπᾶν κοπάδι στὸ γκρεμὸ, τυφλό, οἱ Ἑλληνομάχοι !
Πλατυὰ καθὼς τὸ τόξο του τοῦ Ἀπόλλωνα ἡ ἀγκάλι
Ἀνοιχτήκε, γιὰ σέ, ἀδερφέ, καὶ κύττα δὲν εἶν' ἄλλη
Πιὸ ὠραία, παρὰ τοῦ θανάτου, σὲ διαφροδότρα μάχη !

Ἐὸν μπροστά στα μάρμαρα ἱερὸς κριτῆς εὐρέθης·
Στὸ τάμμα ἐγὼ τοῦ πόθου μου, νυχτόμερα δοσμένος·
Οἱ σκιές τοῦ πόνου, πλάσματα γιὰ σέ· γιὰ μέ, τῆς μέθης
Ὁ μεγασιτάφυλος καρπός, σὲ φύλλα ἀδρὰ κρυμμένος.
Στὰ μέτωπα τῶν ἔργων του, ὃ λόγε μου ἀνοιγμένος,
Περιπλοκάδι ἀνέβηκες καὶ μὲ τὸ βράχο ἐδέθης
Φαντάζει ἡ κάθε πέτρα του, ὃ ἴδιος καρπὸς τῆς μέθης
Ἀπ' τὰ πλατυὰ ἀμπελόφυλλα περιτριγυρισμένος.

Ἐγὼ τὸ διαφνοκάλυβο, στὴ Λιάκουρα νὰ στήσω
 Μπορῶ, νὰ πάω πρὸς τῶν Τεμπῶν τοὺς γίγαντες πλατάνους
 Μεσ' τὸ λεπτὸν ἀσίγητον ἀγέρι τὸ Ἑλυμπίσιο,
 Ποῦ σιεὶ τῶν πλατανόμηλων τοὺς ἀλαφροὺς θυσσάνους
 Κι' ὄση εὔρω δάφνη καὶ μπορῶ νὰ φέρω νὰ θερίσω
 Μπορῶ στὸ νοῦ μου ἀθάνατη μιά νιότη νὰ χαρίσω,
 Μέσ' τοῦ Ἐνιπαίου τὰ φάραγγα ὅπου σκορπáει τοὺς πλάνους
 Τοὺς βόγγους τῶν καταραχτῶν καὶ ὡσάν τὸ δρυὶ νὰ ζήσω
 Μπορῶ γιὰ τὸ δλοκάσπωμα τοῦ πόθου τὴ φαρέτρα
 Ν' ἀδειάσω ὅλη τῆς μοίρας μου καὶ νὰν τινὲ γεμίσω
 Μὲ χρυσᾶ βέλη, ἐκεῖ π' ἀχοῦν τῶν Ὀλυμπίων τὰ μέτρα.
 Μὰ γιὰ τὸ ναό, ποῦ λαχτιρῶ, βόηθα ἀδερφέ, νὰ σείσω
 Κομμένη ἀπὸ τὰ χέρια μας, τὴν πρώτη ἐτούτη πέτρα!

Ἡ μιὰ κορφή τοῦ Παρνασσοῦ τῆς πίστες μου ἦταν θύρα
 Κι' ἄλλη ἐγιόρταζε γυμνά, τῆς πλάσης τὰ μυστήρια.
 Σ' ἀρχαίους ναοὺς, στεριώνανε βουβά, τὰ μοναστήρια.
 Καὶ γὼ σὲ θέμελα παλιά, ποῦ ἡ γαληνὴ τους μοῖρα
 Ἐφεγγε φῶς ἀτάραχα, ἀκούμπαι πρὶν τὴ λύρα,
 Δοξολογῶντας, μὲ λαμπροὺς ψαλμοὺς καὶ μὲ ψαλτήρια!

Μὰ τώρα, εἶν' ἄλλος πρὸ βαθῆς ρυθμὸς, ποῦ μὲ γεμίζει.
 Κι' εἶνε τοῦ λόγου ποθητός, σάν τοῦ μαρμάρου ὁ κόπος,
 Κλεῖ ὀρμάνι γύρω τ' ἄγαλμα καὶ πλούσιος εἶν' ὁ τρόπος,
 Ὅπου τῆς Τέχνης τὴν καρδιά φωτáει καὶ πλημμυρίζει.
 Ἀφίνω τώρα τὴν ψυχὴ, στὸ αἰῶνιο φέγγος ὅπως
 Τοῦ Γαλαξιά ὁ ποταμὸς ποῦ ὀλονυχτὶς ὀρθορίζει·
 Πέρνω τὸ μέγα ἀνήφορο, τὴ νύχτα, στρατοκόπος.
 Σμιλάει ἀκούω κι' ὁ χτύπος του στὰ κορφοβούνια βουίζει
 — Πρὸς τὰ βουνά σφρασκοπᾶ καὶ γέμει ἀχὸν ὁ τόπος ;
 Ἡ Ἑλλάδα δλάκερη ἀγρυπνᾶ καὶ μάραμα σκαλίζει !

** ΑΚΡΟΠΟΛΗ, 6-7-913

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

MORITURI

Περαστικοὶ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ἡρώες. Νὰ ξεκουραστοῦν ὄχι.
 Ἀπὸ τὸν ἕναν πόλεμο ἐρχονται, στὸν ἄλλον γιὰ νὰ πάνε. Γιομάτα
 τὰ Χαντεῖα ἀπόψε, οἱ δρόμοι τους καὶ οἱ καφενέδες τους. Ἀξούριστοι,
 κακοπαθημένοι. Οἱ στολές τους, σάν κουρδελιασμένες σημαῖες, τὰ πα-
 πούτσια τους ξεσκισμένα, οἱ μπαλάσκες τους καὶ τὰ παγούρια τους
 ξεγδαρμένα, τὰ κασέτα τους στραπατσarisμένα. Τσελίκια ὅμως ἠκορ-
 μοστασιά τους. Καὶ ἡ ψυχὴ τους τὸ ἴδιο.

Στέκομαι κολώνω ὄρες καὶ τοὺς καμαρώνω. Ἰσαμε τὴ Σαλο-
 νίκη φτάσανε πολεμώντας καὶ νικώντας. Αὔριο πρῶτ' πρῶτ' εἶναι γιὰ
 τὴν Ἡπειρο. Πόσοι. . . — Καὶ νά, ξαφνικὰ ἐρχεται μιὰ σκέψη μαύρη